

Juridiska fakultetskansliet

Socialdepartementet

Remiss: Utkast till lagrådsremiss Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Sammanfattning:

Utredningen föreslår att ersätta lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall (könstillhörighetslagen) med två nya lagar som gäller för de administrativa åtgärderna i folkbokföringen respektive de medicinska delarna av processen att ändra en persons könstillhörighet. Dessa utmynnar i förslagen till en ny lag om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen samt en ny lag om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

Vidare föreslås ändringar i bland annat steriliseringslagen (1975:580), patientdatalagen (2008:355), diskrimineringslagen (2008:567), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), fängelselagen (2010:610) och häkteslagen (2010:611).

Synpunkter:

Förslaget har behållit systemet med personnummer som i sin utformning avslöjar två skyddade grunder enligt Diskrimineringslagen, ålder och kön, liksom i vissa fall att personen inte är född i Sverige. Att ha ett neutralt personnummer skulle i stället i sig självt minska t.ex. socialt tryck i form av fel bedömning av kön utifrån personnummer och även befarat missbruk av möjligheten att ändra kön. Fakultetsnämnden ifrågasätter på den grunden valet att behålla ett personnummersystem som underlättar diskriminering på grund av både kön och ålder.

Förslaget till lag om upphävande av lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker utredningens förslag om upphävande av lagen för att i stället i två nya lagar särskilja processen för ändring av kön i folkbokföringen från processen för kirurgiska ingrepp i könsorganen.

Förslaget till lag om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker att lagförslaget fyller de syften som uppges.

Förslaget till lag om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Juridiska fakultetsnämnden

Att personnummer tydligt anger kön innebär att lagförslaget måste ta itu med åldersgränser när det gäller byte av kön vilket inte skulle vara lika problematiskt om personnummer var neutralt. Fakultetsnämnden ifrågasätter att ansökan faller om inte sökanden begär att ärendet ska prövas inom sex månader från det att ansökan inkom till Skatteverket. Därutöver är de olika prövningsordningarna inte heller lättbegripliga för den enskilde (dvs. att en ansökan om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen för de som har fyllt 12 år första gången ska inges till Skatteverket och att ansökan därefter ska inges till Socialstyrelsen).

Ingen erinran mot övriga föreslagna lagändringar i andra författningar.

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker att utredningsförslaget i stort fyller de syften som uppges.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Laura Carlson. Föredragande har varit Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd